

Na osnovu člana 185 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore” br. 2/18, 34/19 i 38/20) i člana 44 Statuta Opštine Budva („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi” br. 2/19), Odbor povjerenika Opštine Budva na sjednici održanoj _____ donosi:

ODLUKU

o potvrđivanju Odluke o usvajanju godišnjeg programa rada i finansijskog plana za 2021 godinu DOO “Otpadne vode” Budva

Član 1

Potvrđuje se Odluka o usvajanju godišnjeg programa rada i finansijskog plana za 2021 godinu DOO “Otpadne vode” Budva protokolisana u Službi predsjednika br.01-082/21-1629/1 od 15.06.2021. godine

Član 2

Odluka stupa na snagu danom donošenja a objaviti će se u Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi”.

OBRAZLOŽENJE:

Članom 185 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore” br. 2/18, 34/19 i 38/20) , propisano je da kad Skupština Opštine duže od šest mjeseci ne održava sjednice, ne izvršava odluke nadležnih sudova ili ne izvršava zakonom utvrđene obaveze čime se onemogućava ostvarivanje prava građana ili nanosi znatna materijalna šteta, Vlada će upozoriti skupštinu, da u određenom roku, obezbijedi ostvarivanje svojih funkcija, odnosno izvrši zakonom utvrđene obaveze.

Ako skupština, u roku iz stava 1 ovog člana, ne uspostavi obavljanje svojih funkcija, odnosno ne izvrši zakonom utvrđene obaveze, Vlada će, na predlog Ministarstva, raspustiti skupštinu.

U slučaju raspuštanja skupštine, funkciju skupštine do konstituisanja nove skupštine vrši odbor povjerenika, koji imenuje Vlada.

Broj

Budva, _____

ODBOR POVJERENIKA OPŠTINE BUDVA

**Predsjednica,
Sonja Vukićević**

Sonja V.

Na osnovu člana 59 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore” br. 2/18, 34/19 i 38/20) i člana 101 Statuta Opštine Budva („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi” br. 2/19), predsjednik Opštine Budva donosi:

O D L U K U
O USVAJANJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I FINANSIJSKOG PLANA DOO “OTPADNE VODE” BUDVA ZA 2021. GODINU

Član 1

Usvaja se Godišnji programa rada i finansijskog plana d.o.o. “Otpadne vode” – Budva za 2021. Godinu.

Član 2

Odluka stupa na slagu danom donošenja a objaviti će se u “Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi”.

OBRAZLOŽENJE:

Članom 59 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore” br. 2/18, 34/19 i 38/20), propisano je da Predsjednik opštine privremeno donosi akte iz nadležnosti skupštine ako skupština nije u mogućnosti da se sastane ili je iz drugih razloga onemogućen njen rad, a njihovim nedonošenjem bi se ugrozio život građana ili imovina veće vrijednosti.

Članom 101 Statuta Opštine Budva („Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi” br. 2/19), propisano je da Predsjednik Opštine privremeno donosi akte iz nadležnosti Skupštine ako Skupština nije u mogućnosti da se sastane ili je iz drugih razloga onemogućen njen rad, a njihovim nedonošenjem bi se onemogućilo ostvarivanje prava i obaveza građana i ugrozila imovina veće vrijednosti.

Razlog hitnosti je sadržan u činjenici da je rok za dostavljanje saglasnosti na Godišnji program rada i finansijski plan za 2021. godinu DOO “Otpadne vode” Budva, Regulatornoj agenciji za energetiku i regulisanje komunalne djelatnosti 16.06.2021. godine, i da će u slučaju da se isti ne dostavi do navedenog datuma regulator odbiti davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2020. godinu.

Broj 01-082/21-1629/1
Budva, 15.06.2021.

OPŠTINA BUDVA

Handwritten signature

MARKO A.

326

Društvo sa ograničenom odgovornošću
"Otpadne vode"
Broj 303
Budva, 07.03. 20 21. g.

OTPADNE VODE
doo Budva

OPŠTINA BUDVA

Primijeno: 05-04-2021

Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
		<u>05-08221-40411</u>	<u>1</u>	<u>-</u>

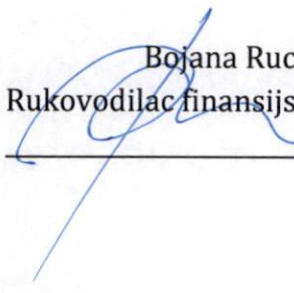
Otpadne vode doo
Trg Sunca br.1
85310 Budva

Opština Budva
Sekretarija za investicije
Trg Sunca br. 3
85 310 Budva

U prilogu akta dostavljam Vam „Godišnji program rada i finansijski plan DOO „Otpadne vode“ Budva za 2021.godinu“.

S poštovanjem,

Bojana Rucović
Rukovodilac finansijskog sektora

P. 26.

Društvo sa ograničenom odgovornošću

"Otpadne vode"

Broj 274/13

Budva, 29.03. 2021. g.

DOO "OTPADNE VODE" BUDVA

ž-r: 525-7326-85

PIB: 03304388

PDV:81/31-06665-2

Trg Sunca br.1, Budva, finansijski sektor: +382 67 111 950, tehnički sektor: +382 67 111 353

GODIŠNJI PROGRAM RADA I FINANSIJSKI PLAN DOO "OTPADNE VODE" BUDVA ZA 2021.godinu

Budva, mart 2021.godine

D. J.

Sadržaj

Osnovni podaci o Društvu	2
1. Uvodne napomene	3
2. Analiza postojećeg stanja	4
3. Program rada za 2021.godinu	6
3.1. Tehnički sektor	6
3.2. Pravni sektor	6
3.3. Finansijski sektor	7
4. Finansijski plan za 2021.godinu	9
5. Upravljanje krizom i rizikom	16
6. Zaključna razmatranja i predlog mjera	17

Osnovni podaci o Društvu

Naziv:	Društvo sa ograničenom odgovornošću "Otpadne vode" Budva
Sjedište:	Omladinskih brigada bb 85310 Budva
Telefon:	+382 33 473 414
Sajt:	www.otpadnevode.me
e-mail:	office@otpadnevode.me
PIB:	03304388
PDV broj:	81/31-06665-2
Žiro račun:	525-7326-85 Komercijalna banka ad Podgorica 520-1374-27 Hipotekarna banka
Osnovna djelatnost Društva:	37.00 – prečišćavanje otpadnih voda iz domaćinstva i voda sličnog sastava iz javne kanalizacije i njihovo ispuštanje u recipijent; tretman i zbrinjavanje kanizacionog mulja
Osnivač:	Opština Budva
Izvršni direktor:	Milivoje Radulović (v.d. Izvršnog direktora)
Odbor direktora:	Miloš Duletić, predsjednik Perica Šaranović, član Veselin Đorojević, član
Menadžment:	Rajko Vujović, tehnički direktor Bojana Rucović, rukovodilac finansijskog sektora Svetlana Dragović, rukovodilac pravnog sektora

1. Uvodne napomene

DOO "Otpadne vode" Budva (u daljem tekstu: Društvo) osnovano je od strane Opštine Budva (u daljem tekstu: Osnivač) kao jednočlano privredno društvo. Od strane osnivača Društvo je, Ugovorom o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti broj 01-100/20-281/4 od 30.04.2020.godine, povjereno bavljenje sledećim djelatnostima od javnog interesa:

- ♣ Prečišćavanje otpadnih voda iz domaćinstava i voda sličnog sastava iz javne kanalizacije i njihovo ispuštanje u recipijent;
- ♣ Tretman i zbrinjavanje kanizacionog mulja.

Primarni cilj izrade godišnjeg programa rada i finansijskog plana (u daljem tekstu: Plan) je jasno definisanje strategije upravljanja aktivnostima poslovanja Društva u procesu poboljšanja sistema i uređaja za obradu otpadnih voda primjenom fizičkih, hemijskih i bioloških procesa, kao i potencijalnog uvođenja ostalih usluga Društva koje bi imale javni karakter. Pored navedenog, Društvo ima potencijal za obavljanje djelatnosti koje nisu iz spektra javno-interesnog finansiranja, te sredstva za iste moraju biti obezbijedena kroz sopstvene prihode. Finansiranje djelatnosti koje imaju karakter javnog interesa vrši se iz budžeta Osnivača, budžeta DOO "Vodovod i kanalizacija" Budva i drugih izvora koje utvrdi Osnivač u skladu sa Zakonom.

Plan izrađuje Finansijski sektor, na osnovu podataka koji se dostavljaju iz svih ostalih sektora Društva, na prvom mjestu Tehničkog sektora. Na predlog Izvršnog direktora, Plan usvaja Odbor direktora Društva, nakon čega se isti dostavlja Osnivaču u pogledu davanja saglasnosti.¹

Društvo je osnovano 03.03.2020.godine. Plan za 2021.godinu, koji je pred Vama, rađen je na osnovu projektovanih fiksnih i operativnih troškova poslovanja, kao i na osnovu analize programa rada svakog od sektora pojedinačno.

Do donošenja Akta o sistematizaciji i organizaciji, Društvo svoje aktivnosti sprovodi posredstvom:

- ♣ Tehničkog sektora;
- ♣ Pravnog sektora;
- ♣ Finansijskog sektora.

Saglasno Statutu, Društvom upravlja Odbor direktora imenovan od strane Osnivača, a istim rukovodi Izvršni direktor, koga uz saglasnog Osnivača imenuje Odbor direktora.

¹ Finansijski plan je ispravka finansijskih konstrukcija utvrđenih i predatih nadležnom skeretarijatu u decembru 2020.godine. Budući da Društvo sada ima imenovan Odbor direktora i da je, nakon usvajanja Budžeta Osnivača poznat iznos sredstava opredijeljen za predmetnu djelatnost, konstrukcija plana je znatno drugačija.

2. Analiza postojećeg stanja

Društvo je osnovano 03.03.2020.godine. Važno je napomenuti da je od 16.03.2020.godine u Crnoj Gori na snazi bilo karantinsko stanje povodom pandemije virusa COVID-19, te da je kompletan osnivački proces Društva trpio i odvijao se jako sporo.

S tim u vezi, prije mogućnosti finansijskog planiranja, Društvo se bavilo pitanjima unutrašnje organizacije, analizom postojećih uslova za rad na preuzetom postrojenju, praćenjem kontrole kvaliteta vode, kao i detekcijom potrebnih sredstava za rad, uz popis prijeko potrebnih rezervnih djelova.

Djelatnost Društva spada u grupu krucijalnih uslova za život i rad stanovništva, privrednih i drugih subjekata na teritoriji Opštine. Specifičnost funkcionisanja usluge prečišćavanja otpadnih voda na teritoriji Budve odvija se u sledećem:

- ◆ Nesmetan rad kanalizacionih sistema i uređaja za preradu otpadnih voda;
- ◆ Sakupljanje i transport industrijskih, komunalnih i drugih otpadnih voda, kao i kišnice, korišćenjem kanalizacionih mreža, kolektora, pokretnih tankova i sl;
- ◆ Prečišćavanje otpadnih voda primjenom hemijskih, fizičkih i bioloških procesa.

Od iznimne je važnosti obezbijediti neprekidnost u snabdijevanju ovim uslugama, budući da one predstavljaju dio skupa egzistencijalnih usluga, a visok stepen pouzdanosti u isporuci pomenutog skupa je karakteristika uspješne organizacije. ²

Shodno saglasnosti od strane Vlade Crne gore, koja se nalazi u arhivi Osnivača, te prateći zakonske propisime o zapošljavanju bez usvojenog akta o sistematizaciji, Društvo broji deset zaposlenih. Ovo nedvosmisleno implicira da su svi zaposleni maksimalno opterećeni i posvećeni radu.

U periodu koji je za nama, Tehnički sektor je ostvario komunikaciju sa predstavnicima WTE-a te dobio kredencijale pristupa serverima SCADA sistema, što je umnogome olakšalo praćenje kompletnog rada postrojenja. Takođe, dobijeni su i kredencijali za pristup program za izvještavanja Bericht. Uzrokovano neredovnim finansijskim prilivima, Društvo nije raspisalo planirani otvoreni postupak javne nabavke nadgradnje SCADA Sistema – Održavanje i popravljanje opremeza mrežu podataka.

Društvo je, dogovorom sa Osnivačem, planiralo kupovinu značajne količine rezervnih djelova kako bi se smanjila opasnost od havarija tokom ljetnje sezone. U koordinaciji Finansijskog i Tehničkog sektora, specifikacije za nabavku istih su odrađene, međutim, u izostanku finansijskih sredstava, pomenuta tenderska nabavka nije raspisana.

Nakon što je Društvu uplaćena prva rata, shodno Ugovoru, raspisana je promptna nabavka hemikalija i reagensa za laboratoriju radi kontinuiranog poboljšanja rada na kvalitetu

² Društvo je u procesu popisa preuzete imovine na postrojenju, što će, u konačnosti doprinijeti boljoj i efikacnijoj situacionoj analizi.

ispusne vode. Takođe, istim tenderom uspješno je realizovana nabavka ferihlorida i kreča za potrebe presovanja. Unatoč lošoj sezoni i smanjenom obimu poslovanja tokom iste, presovanja su se vršila standardnom dinamikom, kako bi se anulirale poteškoće u procesu stvorene tokom prvih mjeseci 2020.godine, kada je kompletno postrojenje bilo ugašeno, a nakon puštanja u rad, u nedostatku sredstava i hemikalija onemogućeno da obavlja redovne aktivnosti na presovanju i odvoženju otpadnog mulja.

Treba napomenuti da Društvo ima tekuća potraživanja prema Osnivaču, shodno Ugovoru o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, te da iz istih finansira operativno i tekuće poslovanje uopšte. Dakle, prihodna strana je u potpunosti oslonjena na sredstva Osnivača, kao i sredstva DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva, kojim su se u proteklom periodu izmirivala redovna potraživanja za električnu energiju i vodosnabdijevanje. Od maja mjeseca 2020.godine, to nije slučaj, te je neizvjesan sam vid regulisanja ovih obaveza u narednoj fiskalnoj godini.

Od juna mjeseca 2020.godine, Društvo je počelo da sprovodi krizni plan poslovanja, uslovljen preraspodjelom troškova u novonastaloj situaciji neredovnog izmirivanja rata za tekuće i operativno održavanje od strane Osnivača.

Dinamika otklanjanja nedostataka u poslovnim tokovima na postrojenju vrši se prema planu Tehničkog sektora, a uvažavajući projektnu dokumentaciju i dokumentaciju proizvođača opreme.

Tokom utvrđivanja poslovnih procesa i organizacije rada na postrojenju uvažavaju se preporuke opštinskog „Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu“, te se pristupilo dobijanju svih potrebnih dozvola nadležnih institucija u Crnoj Gori. S tim u vezi, ultimativni cilj poslovanja je uvođenje Društva u okvire transparentnosti i zakonodavstva kako bi se, u konačnici, podigao kredibilitet istog u javnosti.

Društvo nije imalo uvid u „Izveštaj mješovite komisije o vrijednosti investicije za projekat PPOV Budva“, koji su sačinili Opština Budva, „WTE Otpadne vode Budva“ d.o.o. Podgorica i Agencija Duhovnik. To u mnogo čemu otežava poslovne procese, planiranje istih, popis osnovnih sredstava, te uvid u kapital kojim Društvo upravlja.

I pored poteškoća u poslovanju sa kojima se susretalo tokom 2020.godine, Društvo je izmirivalo nesporne obaveze prema dobavljačima, a redovno su izmirivane i obaveze prema zaposlenima po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih obaveza.

Ostaje i dalje aktuelna problematika oko neodgovarajuće vlasničke uknjižbe postrojenja u katastarskoj dokumentaciji, koja sama po sebi povlači niz konsekvenci poput nemogućnosti raspisivanja otvorenog postupka javne nabavke u pogledu osiguranja lica i imovine, probleme sa dobijanjem vodne dozvole, te problematiku utvrđivanja zakonom propisane Metodologije od strane Regulatorne agencije za energetiku Crne Gore.

3. Program rada za 2021.godinu

Kao što je navedeno, do donošenja Akta o sistematizaciji i organizaciji, Društvo obavlja rad kroz tri sektora, te za svaki donosi plan i program rada do kraja 2021.godine.

3.1. Tehnički sektor

Tehnički sektor planira da u 2021.godini maksimalno optimizuje poslovanje. Blagovremeno otkrivanje i sanacija kvarova na bazenima i cijevima takođe je jedan od glavnih aktivnosti sektora. U planu je nabavka značajne količine rezervnih djelova kako bi se smanjila opasnost potencijalnih havarija tokom ljetnje sezone. Takođe, rad Sektora podrazumijeva i svakodnevne laboratorijske analize, provjeru kvaliteta ulazne i izlazne vode, te djelovanje u skladu sa rezultatima. U planu je implementacija integrisanog menadžment sistema u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 45001:2018.

Za redovno poslovanje Društva, potrebno je utvrditi minimum zaliha i rezervnih djelova, kako se ne bi došlo u situaciju da pojedini poslovi ne mogu biti obavljani te da cijeli proces trpi.

U planu su izrade Elaborata poboljšanja aeracije i Elaborata o energetskej efikasnosti. Oba navedena za cilj imaju optimizaciju poslovnih procesa i smanjenje operativnih troškova poslovanja, utroška električne energije.

Tokom 2021.godine Sektor u planu ima i finalizaciju procesa pribavljanja dozvola Regulatorne agencije za energetiku Crne Gore i Uprave za vode Crne Gore.

3.2. Pravni sektor

Program i plan rada Pravnog sektora obuhvata izradu opštih i normativnih akata Društva, uvažavajući propise iz oblasti zakonodavstva koji se odnose na Društvo, te shodno tome predlaže se primjena odgovarajućih propisa. U opis poslova navedenog sektora spada i zastupanje Društva pred sudovima, državnim i drugim organima u okviru punomoćja, prikupljanje dokumentacije, izrada opštih i normativnih akata Društva, praćenje i proučavanje propise iz oblasti zakonodavstva koji se odnose na Društvo i shodno tome predlaže se primjena propisa i priprema internih akata.

Tokom prethodne godine Pravni sektor, tačnije rukovodilac sektora je neposredno obavljao poslove sekretara Odbora direktora i u skladu sa Poslovníkom o radu Odbora pripreman je materijal za sjednice i donijeti su odgovarajući akti. U proteklom periodu Društvo je ostvarilo saradnju sa resornim sekretarijatom Opštine, sa Poreskom upravom, drugim državnim

organima i institucijama. Tokom protekle godine Pravni sektor je učestvovao u zaključivanju ugovora u okviru javnih nabavki. U saradnji sa Institutom Sigurnost iz Podgorice kompletirana su akta koja se odnose na oblast zaštite i zdravlja na radu.

Društvo je posebnu pažnju posvetilo izvršavanju obaveza koje su propisane aktima koji se odnose na djelatnost Društva, prije svega Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama, gdje su maksimalno ispoštovane sve obaveze predviđene istim.

U narednom periodu u planu je usvajanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Kolektivnog ugovora. Zbog velikog obima posla, prvenstveno u tehničkom sektoru, neophodno je angažovanje dodatne radne snage. Planira se redovno vršenje poslova vezanih za matičnu evidenciju zaposlenih u Društvu, izrada rješenja o pravima i obavezama zaposlenih i sl.

3.3. Finansijski sektor

Finansijski sektor će se u 2021.godini baviti praćenjem utvrđenog rashodnog budžeta, cash flow analizom, te sagledavajući poslovne trendove u svijetu, planiranjem i ispitivanjem potencijalnih modela unapređenja upravljanja Društvom.

U planu je i utvrđivanje sistema finansijske održivosti, u uslovima direktnog finansiranja od strane Osnivača, te što adekvatnijeg utroška sredstava dobijenih prema projekciji rashoda. Primarni cilj sektora je potpuna transparentnost poslovanja i usklađivanje istog sa zakonskim okvirima. Dugoročno, sektor održava okvir za:

- ♣ Planiranje i zaštitu osnovnih sredstava Društva;
- ♣ Održavanje finansijske stabilnosti i predviđanje iznenadnih budžetskih opterećenja;
- ♣ Adekvatnu raspodjelu resursa za tekuća i buduća plaćanja;
- ♣ Praćenje novčanih tokova dugoročno;
- ♣ Maksimizaciju finansijske fleksibilnosti;
- ♣ Održavanje poslovnih procesa kroz sprovođenje otvorenih postupaka javnih nabavki.

Uzevši u obzir da Akt o sistematizaciji radnih mjesta još uvijek nije usvojen, u okviru sektora se vrši i izrada Plana javnih nabavki za 2021.godinu, dinamikom koju sam proces zahtijeva. Isti se stavlja na usvajanje pred Odbor direktora u što kraćem roku, prateći rokove Uprave za javne nabavke Crne Gore. Budući da je zakonski rok za predaju plana bio 31.01.2021.godine, za izradu istog poslužili su okvirni podaci iz nacрта budžeta za tekuću godinu, te vrijednosti u planu mogu odstupati maksimalno $\pm 10\%$. Planirajući nabavke maksimalno se uvažavala činjenica da je za nama godina pogođena krizom nastalom pojavom virusa COVID-19, te da će proces privrednog oporavka grada trajati određeni period, pa su s tim u vezi i izdvajanja za djelatnosti od javnog interesa smanjena i neredovna.

Da li će se i u kojoj mjeri realizovati ovaj plan prvenstveno zavisi od finansijskih mogućnosti Društva i njegovog ukupnog poslovanja tokom 2021.godine.

Finansijski sektor tokom rada kontinuirano balansira između količine sredstava s kojim Društvo raspolaže, zacrtanih finansijskih ciljeva poslovanja i strategija za realizaciju pomenutih ciljeva. S tim u vezi, vrlo je važno napomenuti da način finansiranja Društva u 2021.godini nije sasvim precizno utvrđen. Kako je bilo riječi u ranijem tekstu, Društvo posluje shodno Ugovoru o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, što implicira da je isto u potpunosti finansijski zavisno od Osnivača. Dosadašnje upravljanje postrojenjem je uključivalo operativno i tekuće održavanje samog postrojenja i kompletnih procesa, pri čemu Društvo nije imalo obavezu plaćanja troškova struje, vode i odvoza komunalnog otpada. Takođe, odvoz mulja je regulisan posebnim Ugovorom između Opštine Budva, "Komunalnog preduzeća" d.o.o. Budva i "Montelea" d.o.o. Podgorica. Nepoznavanje činjenice da li će tekuća plaćanja nastala po ovim osnovima ubuduće biti obaveze Društva, stvara veliku konfuziju u planiranju budžeta za 2021. fiskalnu godinu.

Finansijski sektor je preduzeo sve mjere da se što hitnije sa Osnivačem riješi navedena problematika, budući da Statut Društva implicira da se finansiranje obavlja iz budžeta Osnivača i tekućeg budžeta "Vodovoda i kanalizacije" d.o.o. Budva. Zaključkom o setu operativnih mjera Skupštine Opštine Budva broj 10-040/20-124/1 od 19.02.2020.godine naloženo je hitno stvaranje pretpostavki da se otvori poseban račun naplate usluge odvoženja otpadnih voda, te da se sredstva naplaćena po tom osnovu mogu koristiti isključivo u svrhe finansiranja sistema za tretman i prečišćavanje otpadnih voda. Postojanje ovakvog računa i usaglašavanje obaveza prema Elektroprivredi Crne Gore i "Vodovodu i kanalizaciji" d.o.o. Budva, te plaćanja odvoženja otpadnog mulja sa pomenutim sredstvima značajno bi redukovalo iznos koji Društvo potražuje od Osnivača u 2021.godini.

Uz navedenu problematiku, Finansijski sektor se suočava i sa problemom nemogućnosti predlaganja cijene usluga obavljanja komunalne djelatnosti shodno aktuelnoj Metodologiji Regulatorne agencije za energetiku Crne Gore. U korespondenciji sa Agencijom Društvo je dobilo trenutno odlaganje formiranja cijene, budući da isto zahtijeva prvenstveno usvajanje od strane nadzornog organa, zatim nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, pa tek na kraju Agencije. Odlaganje procesa je formalno odobreno do momenta utvrđivanja načina finansiranja Društva u fiskalnoj 2021.godini, te sticanja saglasnosti o načinu pokrivanja troškova tekućeg poslovanja za navedenu godinu.

Uzevši u obzir sve gore navedeno, Finansijski sektor je planiranju poslovanja pristupio na osnovu pretpostavki i uvažavajući statističke podatke prikupljene tokom rada Društva od osnivanja do danas. Individualni indeksi u Planu rađeni su na osnovu projekcija budžeta za 2020.godinu i projekcije istog za 2021.godinu. U kvantitativnim analizama nisu korišćeni stvarni budžetski iznosi za 2020.godinu, uslovljeno činjenicom da Osnivač nije uredno izmirivao obaveze prema Društvu, te da je, u nedostatku finansija, izvršena kompletna reorganizacija operativnog održavanja postrojenja i kompletnog poslovanja Društva uopšte.

4. Finansijski plan za 2021.godinu

Finansijski plan se, u novonastaloj situaciji, projektuje na osnovu prihoda i rashoda za 2021.godinu, zatim na osnovu ostvarenja istih za period od osnivanja do 31. decembra, te bilansa stanja i bilansa uspjeha za pomenuti period. Neophodno je napomenuti da Društvo i dalje nema uvid u poslovne knjige WTE Wassertechnik za godine koje su za nama, a 2020.godinu je obilježila specifična poslovna atmosfera, pa su i kompletni procesi bili specifično obojeni. Na prvom mjestu, poslovanje u uslovima borbe sa pandemijom COVID-19 virusa, potom poslovanje u uslovima smanjenih ili izostalih uplata od strane Osnivača, što samo po sebi implicira da se kompletan finansijski plan projektuje na osnovu potencijalnih rashoda za fiskalnu 2021.godinu.

S tim u vezi, planirano je da se poslovanje odvija na nivou prethodne godine, uz značajno povećanje određenih rashodnih stavki, shodno tehničkim podacima o sistemu za praćenje i izvještavanje o procesima rada postrojenja dobijenih iz *Bericht*-a za 2019.godinu, kao reprezentativnu godinu što se tiče standardnih sveukupnih troškova.

Planira se redovno izmirivanje osnovnih godišnjih obaveza Društva:

- Obaveze za zarade i naknade zarada – redovno isplaćivati lične dohotke i obaveze prema Državi nastale po ovom osnovu;
- Obaveze prema dobavljačima shodno sklopljenim Ugovorima nakon sprovedenih javnih nabavki po osnovu operativnog održavanja;
- Ostale obaveze iz tekućeg poslovanja.

Treba napomenuti da Društvo ima tekuća potraživanja prema Osnivaču, shodno Ugovoru o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, te da iz istih finansira tekuće poslovanje uopšte. Dakle, prihodna strana je u potpunosti oslonjena na sredstva Osnivača, kao i sredstva DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva, kojim su se, u prethodnom periodu, izmirivala redovna potraživanja za električnu energiju i vodosnabdijevanje.

Na **Dijagramu 1.** prikazana je mjesečna projekcija ukupnih fiksnih i operativnih troškova poslovanja za period od januara do decembra 2021.godine. Rast ukupnih troškova u sezoni direktno je proporcionalan uvećanom kapacitetu rada u ljetnjim mjesecima, što povlači i veću potrošnju ferihlorida i kreča kao neophodnih sredstava za rad tokom većeg opsega prečišćavanja otpadne vode, te većih količina otpadnog mulja.

Treba napomenuti da je, u odnosu na prošlogodišnji plan rashoda, ovogodišnja implikacija potencijalnih troškova detektovala 293.485,50€ kao iznos sredstava neophodnih za plaćanje usluge odvoženja otpadnog mulja počev od juna mjeseca. Naime, tada ističe Ugovor o odvoženju mulja između Osnivača i „Komunalno“ d.o.o. Budva i nejasno je da li će nakon navedenog datuma predmetna obaveza preći na Društvo.

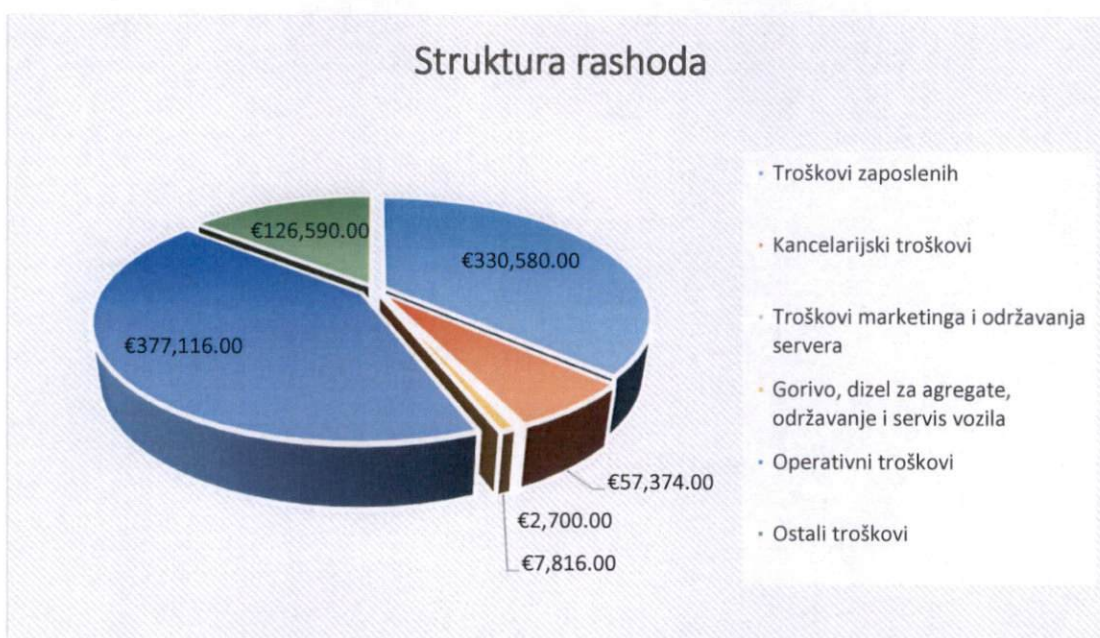
Dijagram 1. Mjesečna projekcija troškova

Na **Dijagramu 2.** prikazana je struktura rashoda u okviru godišnje finansijske konstrukcije. Evidentno je da je, kao i prethodne godine, najveći dio sredstava³ rezervisan za operativno održavanje postrojenja, u iznosu od 377.116,00€, što predstavlja čak 41,80% ukupnog budžeta Društva. Pomenuta sredstva uključuju rashode po osnovu planiranog operativnog održavanja i rashode po osnovu nabavke rezervnih djelova, u iznosu od 200.000,00€. Kompletna procjena rađena je na nivou rashoda za 2019.godinu, budući da je 2020.godinu obilježila pandemija COVID-19 virusa, te da je u Budvi izostala turistička sezona u punom kapacitetu, što je uslovalo manju količine ulazne vode i rad postrojenja u smanjenom obimu. Na osnovu statističkih podataka o računima za vodosnabdijevanje ustanovljeno je da prosjek računa za prethodne tri godine implicira potrošnju od 167.697,71€ za 12 mjeseci. Rashodi za električnu energiju, prema prosjeku računa u periodu od 2018. do 2020. godine na postrojenju i pripadajućim pumpnim stanicama iznose 489.624,50€. Na sastanku sa

³ *Finansijska konstrukcija nije uključila materijalne rashode po osnovu utroška električne energije, troškova vode i komunalnih troškova uslovljeno činjenicom da pomenuti rashodi do sada nisu bili predmetna obaveza Društva i nejasno je da li će to biti u budućnosti. Ukoliko bi ishod finansijskih pregovora sa Osnivačem pretpostavio da Društvo ima pomenute obaveze, tada bi materijalni troškovi imali udio od 37,98% u sveukupnom budžetu, u kom bi operativni troškovi zauzeli dio od 26,60%.*

menadžmentom preduzeća „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Budva informisani smo da je isto pomenute rashode u prošlom periodu izmirivalo preduzeće shodno Ugovorima o asignaciji duga sa Opštinom.

Troškovi ferihlorida za stabilizaciju ulazne vode i separaciju mulja, te kreča za stabilizaciju otpadnog mulja i laboratorijskih testova za interne analize na postrojenju ostaju na nivou prošlogodišnjih projekcija, budući da su iste rađene prema izvještajima iz programa za praćenje i izvještavanje o procesima rada *Bericht*, tačnije godišnjim utrošcima tokom perioda od 2017.godine do 2019.godine.

Dijagram 2. Struktura planiranih rashoda

Za rashode za zaposlene planirano je, na osnovu prošlogodišnjih projekcija, iznos od 330.580,00€, što iznosi 36,64% ukupnog budžeta. Sredstva, pored iznosa predviđenog za plate i doprinose, te troškove naknada za Odbor direktora i ostale rashode za zaposlene uključuju i godišnju naknadu za razriješenog Izvršnog direktora, shodno članu 7 Ugovora o radu direktora broj 01-100/20-281/3 od 25.02.2020.godine, zaključenim između Osnivača i Izvršnog direktora Društva. Specifikacija rashoda za zaposlene rađena je za 22 zaposlena, budući da je to neka optimalna procjena neopodnog broja radnika u Društvu. Kako je izostalo formiranje Odbora direktora nakon što postojećem odboru nije verifikovan mandat na skupštinskom zasijedanju u avgustu, to je uslovilo nemogućnost usvajanja Akta o sistematizaciji radnih mjesta tokom 2020.godine, pa je Društvo poslovalo i dalje posluje samo sa deset zaposlenih. Trenutno, u Društvu su ostvareni uslovi za usvajanje Akta o

sistematizaciji radnih mjesta, što navodi na poslovanje u optimalnom kapacitetu, pa se i nivo rashoda za zarade zaposlenih planira na željenom nivou.

U korelaciji sa povećanjem broja zaposlenih do optimalnog nivoa, potrebno je raditi i na uvećanju nematerijalne imovine i obezbjeđivanju radnog prostora, budući da u tehničkoj zgradi nema mjesta za toliki broj radnika. Planiran je zakup poslovnih prostorija u nekoj od zgrada u vlasništvu Osnivača, gdje bi izmjestili Menadžment Društva i omogućili nesmetan rad Tehničkom sektoru na samom postrojenju. Izmještanje Menadžmenta ne bi donijelo probleme u sinergiji poslovanja, budući da su procesi efikasno organizovani i da sektori imaju uspješnu saradnju kontinuirano.

U **Tabeli 1.** prikazana je okvirna planirana raspodjela rashoda u fiskalnoj 2021.godini. Nepreciznost i izvjesnost potrebe rebalansiranja budžeta, u bilo kom obliku, može se pripisati nedovoljnoj količini informacija od strane Osnivača u pogledu finansiranja poslovanja Društva u budućem periodu. S tim u vezi, u budžetu su podijeljene finansijske pozicije prihodne strane na prihode od usluge operativnog i tekućeg održavanja kao predmet Ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti sa Osnivačem i ostale prihode, kojim bi, shodno Zaključku o setu operativnih mjera i DBFO Ugovoru⁴ "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Budva i dalje finansirali troškove električne energije i vodosnabdijevanja na postrojenju. Ostaje samo problematika plaćanja odvoza otpadnog mulja, koja do sada nije bila u nadležnosti Društva.

Tabela 1. Planirani rashodi za 2021.godinu

	Plan 2021	Plan 2020	Index 2021/2020
Ukupni prihodi	902,178.00	992,720.00	
Prihodi od usluge operativnog i tekućeg održavanja	902,178.00	992,720.00	
Ostali prihodi	0.00		
Rashodi poslovanja	902,178.00	992,720.00	90.88
Rashodi za zaposlene	330,580.00	363,120.00	91.04
Plate	186,200.00	203,040.00	91.71
Troškovi naknada Odbora direktora	10,800.00	12,960.00	83.33
Ukupni doprinosi	131,980.00	144,720.00	91.20
Ostali rashodi za zaposlene	1,600.00	2,400.00	66.67
Materijalni troškovi (Elementarni)	36,392.00	49,600.00	73.37
Troškovi električne energije	0.00	0.00	
Troškovi vode	0.00	0.00	
Komunalni troškovi	0.00	0.00	
Troškovi goriva i dizel agregata	4,540.00	9,600.00	47.29
Rashodi za sitan materijal	9,600.00	11,800.00	81.36

⁴ DBFO Ugovor – Ugovor između Opštine Budva i WTE Wassertechnik GmbH koji služi kao osnova za naplatu obaveza koje „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Budva imaju prema Opštini Budva

Godišnji program rada i finansijski plan za 2021.godinu

Kancelarijski troškovi	18,976.00	21,600.00	87.85
Troškovi voznog parka	3,276.00	6,600.00	49.64
Operativni troškovi (Kompleksni)	167,516.00	277,040.00	60.47
Troškovi ferihlorida	47,040.00	47,040.00	100.00
Troškovi kreča	50,000.00	50,000.00	100.00
Troškovi reagensa, hemikalija i testova za laboratoriju	6,996.00	30,000.00	23.32
Troškovi odvoza mulja	0.00	0.00	
Troškovi godišnjih servisa	43,500.00	120,000.00	36.25
Troškovi za akreditovane laboratorije	19,980.00	30,000.00	66.60
Nematerijalni troškovi (Kompleksni)	149,690.00	126,960.00	117.90
Troškovi elaborata planiranih projekata	29,280.00	0.00	
Troškovi revizije	8,400.00	10,000.00	84.00
Troškovi integrisanog sistema menadžmenta	17,000.00	0.00	
Troškovi marketinga i održavanja servera	3,900.00	10,200.00	38.24
Troškovi obezbjeđenja lica i imovine	36,000.00	36,000.00	100.00
Troškovi osiguranja lica i imovine	41,280.00	38,760.00	106.50
Ostali troškovi	13,830.00	32,000.00	43.22
Rashodi za nabavku nefinansijske imovine	218,000.00	176,000.00	123.86
Zakup poslovnih prostorija	18,000.00	0.00	
Troškovi nabavke rezervnih djelova	200,000.00	170,000.00	117.65
Sanacija potoka Vještica	0.00	0.00	
Troškovi obuke i putovanja		6,000.00	0.00

Kvantitativni indeksi rađeni su prema planiranim vrijednostima za 2021.godinu i 2020.godinu, budući da, uslovljeno nedostatkom finansija u godini za nama, Društvo nije poslovalo redovnom dinamikom, te je izostao značajan utrošak sredstava po osnovu planiranih poslovnih rashoda. Jedini rast indeksa zabilježen je u okviru kompleksnih nematerijalnih troškova, budući da su isti u 2021.godini uvećani za elaborate planiranih projekata koje je Društvo u zakonskoj obavezi da sprovede i u okviru rashoda za nabavku nefinansijske imovine gdje se planira konačna realizacija nabavke prijeko potrebnih rezervnih djelova.

U pogledu rezervnih djelova, prema Ugovoru o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti sa Osnivačem predviđeno je da se Društvo sekvencijalno prebacuju sredstva, u mjesečnim ratama, u ukupnosti od 830.000,00€ raspoređena za poslovne rashode u periodu od marta do decembra mjeseca 2020.godine. Ostatak od 170.000,00€ trebao je biti upotrijebljen, sa za to predviđenih pozicija u opštinskom Budžetu, u svrhu kupovine rezervnih djelova, prema dostavljenoj specifikaciji sastavljenoj saradnjom Tehničkog i Finansijskog sektora Društva. Kako su uplate izostale, uz to je i izostala nabavka rezervnih

djelova, a u Društvu je sproveden proces kriznog menadžmenta, što je praćeno smanjenim obimom poslovanja i redukovanim operativnim održavanjem, s izuzetkom procesa presovanja nakupljenog otpadnog mulja. Do kraja 2020.godine sprovedena su samo četiri otvorena postupka javne nabavke i to:

- Otvoreni postupak javne nabavke: Nabavka osnovnih hemikalija za rad – Kreć za stabilizaciju mulja, Ferihlorid za separaciju mulja i Testovi (reagensi) za ispitivanje parametara otpadnih voda, raspisan 20.05.2020.godine, ukupne vrijednosti 127.000,00€;
- Otvoreni postupak javne nabavke: Nabavka obezbjeđenja lica i imovine, raspisan 27.05.2020.godine, ukupne vrijednosti 35.000,00€;
- Otvoreni postupak javne nabavke: Servis pumpi i održavanje pumpi rezervni djelovi i servis pumpi otpadnih voda, raspisan 31.12.2020.godine, ukupne vrijednosti 74.000,00€;
- Otvoreni postupak javne nabavke: Nadgradnja SCADA sistema, raspisan 31.12.2020.godine, ukupne vrijednosti 25.000,00€.

Društvo planira i samostalnu kupovinu određenog broja rezervnih djelova, koja nije sprovedena tokom 2020.godine, kako bi uspostavilo minimum uslova za uspješno poslovanje u godini koja je pred nama. Pomenuta aktivnost bi se realizovala ukoliko mjere štednje daju rezultate i ostvari se znaćajna zaliha u sredstvima pred kraj 2021.godine.

Društvo je poslovanje u godini za nama zasnivalo, dakle, na mjerama štednje. Budući da je prvobitnom specifikacijom na postrojenju utvrđeno da je, u cilju održavanja kontrinuiranog rada bez havarija, neophodno nabaviti rezervne djelove u iznosu od 678.000,00€ (troškovi nabavke djelova sa pripadajućim servisima), a sa općtinskih pozicija se nije mogla izdvojiti tolika kolićina sredstava, to je dinamika kupovine razložena na period od četiri godine, te je u 2021.godini u tu svrhu planirano potrošiti 200.000,00€. Kako se i dalje planira poslovanje zasnovano na mjerama štednje, Društvo će kompletan višak novca preusmjeriti na djelimićnu nadoknadu kupovine pomenutih rezervnih djelova, kako je ranije i navedeno.

Posmatrajući, dakle, sistem planiranih rashoda za 2021.godinu, možemo uoćiti i sledeće aktivnosti od znaćaja:

- Opremanje – aktivnosti koje se odnose na rashode za nabavku proizvedene dugotrajne imovine, taćnije: kancelarijsku opremu i namještaj, komunikacijsku opremu, medicinsku i laboratorijsku opremu, te uređaje, mašine i sitne rezervne djelove za ostale namjene, sve sa ciljem obevljanja redovnih djelatnosti Društva;
- Informatizacija – Aktivnosti koje se odnose na rashode za nabavku i servis informatićeke opreme i programa kako slijedi: nadgradnja postojećih informacionih sistema i aplikacija, na prvom mjestu održavanje SCADA sistema za praćenje upravljanje procesima, koji je od krucijalnog znaćaja za efikasan rad postrojenja. Društvo predlaže i modernizaciju sistema u smislu kreiranja aplikacija za prikupljanje i praćenje hidroloških podataka u realnom vremenu, aplikacije za praćenje realizacije plana upravljanja vodama i otpadnim vodama, shodno državnoj Strategiji i Planu

upravljanja komunalnim otpadnim vodama do 2023.godine, mobilne aplikacije za sistem i sl.;

- Potencijalni Izdaci za obračun i naplatu naknada – Aktivnost od značaja ukoliko se sprovede metodika po Zaključku o setu operativnih mjera Skupštine Opštine Budva broj 10-040/20-124/1 od 19.02.2020.godine, te u Društvu budu mogli odraditi zadatak shodno postojećoj Metodologiji Regulatorne agencije za energetiku Crne Gore;
- Program investicionih aktivnosti – Aktivnosti koje se odnose na izradu elaborata shodno dinamici koju Tehnički sektor predloži, a koja će se nedvosmisleno odnositi na optimizaciju poslovnih procesa Društva i smanjenje godišnjih potraživanja prema Osnivaču. Na prvom mjestu rješavanje problematike aeracije, sanacija potoka Vještica, rad na energentskoj efikasnosti, potencijalna upotreba mulja i sl.;
- Projekti navodnjavanja – aktivnosti koje se odnose na potencijalnu prodaju tehničke vode hotelima ili "Komunalno" d.o.o. Budva i "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Budva.
- Nematerijalna intelektualna imovina – Aktivnosti po osnovu implementacije integrisanog sistema menadžmenta, tačnije uvođenja ISO standarda s ciljem poboljšanja internih procesa i odnosa, usklađivanja sa zakonskim i inspeksijskim zahtjevima, poboljšanja kredibiliteta kod javnosti, poboljšanja manevrisanja sa bezbjednošću informacija i sl.

Tokom 2020.godine Društvo je otkupilo polovna vozila koja su se koristila dok je postrojenjem gazdovalo preduzeće "WTE Otpadne vode Budva" d.o.o. Podgorica i nalazom sudskog vještaka saobraćajne struke dobilo potvrdu da su ista u operativnom stanju, pa će se tokom 2021.godine eventualno raspisati otvoreni poziv za javnu nabavku tek jednog motornog vozila za potrebe Menadžmenta. U posjedu je radno vozilo, za izvršavanje dnevnih zadataka (Dacia Dokker Laureate DCI 90), vozilo radionica sa pripadajućim alatom (Ford Transit Custom 2.2 CDTI) i kamion (Renault Master GV), dovoljni za trenutni i planirani obim intervencija kako na postrojenju, tako i na pripadajućim pumpnim stanicama.

Kao što je ranije bilo riječi, Društvo mora što hitnije dobiti uvid u zapisnike preuzete imovine u vezi sa osnovnim sredstvima i kapitalom samog preduzeća. Takođe, napravljen je i usmeni dogovor sa Opštinom o formiranju komisije za procjenu imovine i kapitala Društva, kako bi se unaprijedio proces upravljanja poslovnim operacijama.

5. Upravljanje krizom i rizikom

Društvo je planiralo da u toku 2021.godine, za period od januara do decembra, ostvari rashode od 902.178,00€. Najveći troškovi koji će opteretiti poslovanje Društva su operativni troškovi. Poštujući mjere štednje, Društvo se nada da je moguće ostvariti značajna novčana preusmjerenja, sve s ciljem kupovine što većih količina rezervnih djelova.

Generalno, najveći problem u izmirivanju tekućih obaveza predstavlja činjenica da nije riješeno pitanje nadležnosti obaveza po osnovu troškova električne energije, troškova vodosnabdijevanja i rashode po osnovu odvoza otpadnog mulja. U ranije predatom planu, iste su u razmatrane po sugestijama Osnivača. Krizni menadžment bi trebao da nađe način da se navedene obaveze izmiruju kao i što je bio slučaj ranije, preko za to predviđenih pozicija u budžetu "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Budva. Slično je i sa rashodima po osnovu odvoženja otpadnog mulja, pri čemu se nalaže Finansijskom sektoru da u kriznom planiranju stvore pretpostavke da se problematika mulja kao reziduala kompletnih procesa rješava drugačije, na način koji će Društvu i Osnivaču stvoriti pretpostavke koje ne uključuju povećanje rashoda po ovom osnovu.

Kako su Tehnički i Finansijski sektor planirali rekonstrukciju određenih djelova mreže za preradu, te sanaciju istih, očekuju se značajna uvećanja investicionih izdataka. S tim u vezi, potrebno je razmotriti dodatne izvore prihoda, koji nisu vezani za Osnivača. Krizno planiranje, u tom smislu, uključuje potencijalne kreditne izvore. Kroz navedene projekte cilj je implementirati inovativne proizvode u kompletan poslovni proces, kako bi se ispoštovala legislativa Evropske unije u području zaštite životne sredine, a osobito o okvirnim direktivama o upravljanju otpadnim vodama.

6. Zaključna razmatranja i predlog mjera

Kako se ne bi dovelo u pitanje zdravo poslovanje Društva, a s ciljem realizacije planiranih aktivnosti u narednom periodu, potrebno je preduzeti sledeće:

- Pratiti realizaciju predviđenih aktivnosti u svim sektorima Društva;
- Najozbiljnije nastaviti sa aktivnostima na detekciji i otklanjanju sitnih kvarova;
- Stalno kontrolisati i unapređivati kvalitet ispusne vode;
- Konkursti za IPA projekte koji se odnose na poboljšanje kvaliteta prerade otpadnih voda;
- Konkursti za projekte iz EU Enlargement programa;
- Unaprijediti sistem javnih nabavki;
- Step en ostvarivanja zacrtanih ciljeva treba da bude osnov mjerila uspješnosti svih učesnika u njihovom sprovođenju, a posebno menadžerske i rukovodeće strukture.

Realizacija predviđenih aktivnosti svakog sektora ponaosob ima za cilj praćenje ishoda poslovnih procesa sa ciljem optimizacije istih i unapređenja efikansosti kompletnog prečišćivačkog procesa. S tim u vezi, predlaže se implementacija integrisanog sistema menadžmenta i to: ISO 9001:2015 (sistem upravljanja kvalitetom), ISO 14001:2015 (sistem menadžmenta zaštite životne sredine) i ISO 45001:2018 (Sistem menadžmenta bezbjednosti i zdravlja na radu). Navedeno za cilj ima da Društvo poveća efikasnost poslovanja kroz veću konzistentnost i štedljivost proizvodnog procesa, te poveća kredibilitet Društva među građanima Budve.

Predlažu se alternativni izvori finansiranja, u vidu IPA projekata i projekata koje finansira Evropska unija kroz Ekonomski i investicioni plan za zapadni Balkan. Pomenutim projektom kroz EU Enlargement opredijeljeno je 9 milijardi eura kroz IPA III liniju za period 2021-2027 godine. Ključna oblast 7 odnosi se na upravljanje otpadom i otpadnim vodama i implicira da će biti uspostavljen integrisan regionalni sistem upravljanja otpadom u Albaniji, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji, a istovremeno će se zatvarati deponije koje ne ispunjavaju standarde. Istom oblašću, pružiće se podrška uspostavljanju odgovarajućih sistema za nadgledanje vazduha i vode i sprječavanje mjera zagađenja.

U zemljama Evropske unije i u USA u većini postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda mulj se sagorijeva ili koristi kao visokokvalitetno đubrivo. S tim u vezi, Društvo predlaže da se što hitnije odradi studija slučaja i procijene izdaci uporede sa koristima unapređenja sadašnjeg procesa obrade mulja do tačke spremne za deponovanje, koje je samo po sebi prilično veliki izdatak. Za potrebe odvoza otpadnog mulja Osnivač po Ugovoru sa "Komunalno" d.o.o. Budva i "Montelea" d.o.o. Podgorica uplaćuje iznos od 300.000,00€ za navedene obaveze. Ukoliko bi se napravila spalionica, kroz nepovratno kreditiranje IPA projektima, ova obaveza bi se anulirala, a troškovi za električnu energiju značajno smanjili. S tim u vezi, predlažu se studijske posjete postrojenjima u regionu koji su već, svrsishodno, sproveli ovakve projekte te baštine evropski način tretiranja otpada.

Drugi primjer prakse u tretiranju otpadnog mulja kao ostatka, koji preporučuje Evropska unija, je korišćenje istog kao đubriva. Budući da u okruženju Društva nema teške industrije, te da je rezidual procesa potpuno organske strukture, predlaže se elaborat po pitanju kvaliteta i potencijalne upotrebe otpadnog mulja kao komposta.

Treći primjer dobre prakse korišćenja reziduala procesa prečišćavanja otpadnih voda koje predlaže praksa istih u Evropskoj uniji je korišćenje, odnosno prodaja tehničke vode hotelskoj industriji i gradskim komunalnim preduzećima. U ovom slučaju, potrebno je uraditi kvantitativnu analizu količine dostupnosti, potraživanja i distribucionih kanala eventualnog snabdijevanja "Komunalno" d.o.o. Budva ili "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Budva tehničkom vodom.

Nakon urađenih elaborata po pitanju problematike aeracije na postrojenju, pristupilo bi se što hitnijem projektu sanacije i unapređenja aeracionog procesa prečišćavanja otpadne vode. Društvo će ovaj problem rješavati dualno, kratkoročno i dugoročno, na opšte poboljšanje kompletnih poslovnih procesa.

Ukoliko bi se projekat spalionice otpadnog mulja pokazao kao preskup u ovom trenutku, Društvo predlaže da se pristupi izradi projektne dokumentacije nakon eventualnih pozitivnih ishoda elaboracije problematike energetske efikasnosti, postavljanjem solarnih panela iznad bazena, s ciljem smanjenja utroška električne energije i smanjenja sveukupnih rashoda.

Društvo je godišnjim planom rashoda predvidjelo i troškove sanacije potoka Vještica, u kooperaciji sa Osnivačem, s ciljem adaptacije korita kako izlivanje vode ne bi pričinjavalo štetu na cjevovodima koji su smješteni u koritu.

Kako je Društvo neprofitnog karaktera i kako se poslovanje ne bi dovelo u pitanje, a u cilju realizacije planiranih aktivnosti, predlaže se preoblikovanje, odnosno sporazumno poravnavanje odnosa Osnivača i "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Budva, shodno DBFO Ugovoru, kojim bi se riješila problematika izmirivanja obaveza po osnovu troškova električne energije i vodosnabdijevanja, koja predstavlja enorman godišnji izdatak za Društvo.

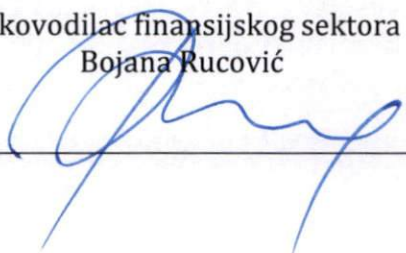
Moguće je odraditi projekte od društvenog značaja za edukaciju djece i mladih. Projekat bi uključivao studijske posjete djece školskog uzrasta i starijih, koji bi, osim edukativnog karaktera, mogli doprinijeti boljem kotiranju Društva u javnosti. Društvo je, tokom 2020.godine, razvilo dobru poslovnu praksu, te sva ispitivanja koja se vrše interno i eksterno vezana za kvalitet izlazne vode objavljuju na sajtu preduzeća, pa se građani u svakom trenutku mogu upoznati sa parametrima kvaliteta obrađene vode. Zakonski propisane analize uključuju i mjerenje kvaliteta vazduha na i u okolini postrojenja za prečišćavanje, mjerenje kvaliteta otpadnog mulja i mjerenje buke. Dosadašnji rezultati su uvijek i bez izuzetka bili u okvirima zakonski propisanim, što implicira da sve navedeno može ići u korist pozitivnog brendiranja Društva.

Takođe, moguće je uraditi studiju izvodljivosti unapređenja laboratorije u centar za ispitivanje vode. Ovo bi bilo od izuzetnog značaja za budvansku turističku privredu, budući da građani Budve kvalitet vode ispituju u Podgorici ili Baru.

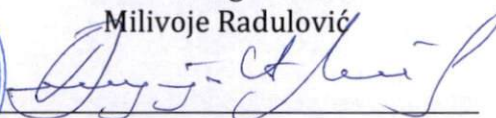
Modernizacija i unapređenje informacionog sistema doprinijeće efikasnosti i efektivnosti poslovnih procesa, pa se predlaže, bez izuzetka, kontinuirano ulaganje u SCADA sistem.

U cilju što efikasnijeg i efektivnijeg poslovanja, predlaže se pridržavanje smjernica iz Plana ili eventualno unapređenje shodno novonastalim situacijama. Pri tome, bez izuzetka, mora se voditi računa da svi novouvedeni procesi imaju isključivo pozitivne implikacije na Društvo.

Rukovodilac finansijskog sektora
Bojana Rucović

v.d. Izvršnog direktora
Milivoje Radulović

OTPADNE VODE
doo Budva

Djel.br. 274/4
29.03.2021. godine

Na osnovu čl. 44 Statuta d.o.o. „Otpadne vode“ – Budva, Odbor direktora na II sjednici održanoj dana 29.03.2021. godine, donosi

Odluku

1. Usvaja se Godišnji Program rada i finansijski plan Društva za 2021. godinu
2. Odluka je konačna i stupa na snagu danom donošenja.

Odbor direktora
Predsjednik
Miloš Duletić

Budva

D.S.